

JURISPRUDENȚĂ

Decizia Curții Constituționale nr. 1449 din 4 noiembrie 2010 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 alin. 1 din Legea nr. 317/2004. Rolul secțiilor C.S.M. de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor

Prin încheierea din 26 aprilie 2010, pronunțată în dosarul nr. 3213/1/2009, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 9 judecători a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de recurentul Gabriel Salontai într-o cauză având ca obiect soluționarea recursului declarat de acesta împotriva Hotărârii nr. 6/P din 16 decembrie 2008 a Consiliului Superior al Magistraturii - Secția pentru procurori.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia a susținut, în esență, că prevederile de lege criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 126 alin. 1 potrivit cărora "Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege". În acest sens, a arătat că dispozițiile de lege criticate permit unei structuri jurisdicționale din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii să judece sesizări de natura abaterii disciplinare, substituindu-se în rolul unei instanțe de judecată, încălcându-se astfel și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și prevederile art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru

apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul de 9 judecători a considerat că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece textul de lege criticat nu contravine prevederilor criticate din Constituție și din actele internaționale și nici jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. 1 din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului a apreciat că dispozițiile de lege criticate sunt constituționale, acestea reprezentând tocmai expresia prevederilor art. 134 alin. 2 din Constituție, potrivit căruia Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. A invocat în acest sens jurisprudența constantă a Curții Constituționale, și anume deciziile nr. 788/2007, nr. 148/2003 și nr. 165/2010.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Curtea, examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, a reținut următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d din Constituție, precum și ale art. 1 alin. 2, ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 44 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 13 septembrie 2005, având următorul conținut: “Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește, prin secțiile sale, rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și a procurorilor, pentru faptele prevăzute în Legea nr. 303/2004, republicată”.

Autorul excepției a considerat că dispozițiile de lege menționate încalcă dispozițiile constituționale ale art. 21 privind accesul liber la justiție și ale art. 126 alin. 1 potrivit cărora “Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege”. De asemenea, au fost invocate prevederile art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și ale art. 6 par. 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, referitoare la dreptul la un proces echitabil.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea a constatat următoarele:

În primul rând, prevederile de lege criticate reprezintă o reiterare a dispozițiilor art. 134 alin. 2 teza întâi din Constituție, potrivit cărora “Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește rolul

de instanță de judecată, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, potrivit procedurii stabilite prin legea sa organică. [...]”. Prin urmare, legea sa organică - Legea nr. 317/2004 - stabilește procedura de soluționare a acțiunii disciplinare în secțiunea a 4-a “Atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților” din cap. IV “Atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii”, în conformitate cu dispozițiile constituționale menționate.

În al doilea rând, Curtea a reținut că - referitor la natura juridică a contestațiilor privitoare la măsurile disciplinare ce pot fi aplicate de către ordinele profesionale -, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că în numeroase state ale Consiliului Europei abaterile disciplinare sunt de competența acestor ordine, iar o asemenea atribuire de competență nu este contrară dispozițiilor Convenției, care impune totuși unul dintre următoarele sisteme: sau jurisdicțiile ordinelor profesionale îndeplinesc exigențele art. 6 par. 1 din Convenție sau ele nu le îndeplinesc și atunci legea națională trebuie să permită accesul la o instanță judecătorească care prezintă toate garanțiile dreptului la un proces echitabil și la soluționarea cauzei de către o instanță independentă și imparțială.

În acest sens s-a pronunțat, în mod constant, Curtea de la Strasbourg, prin hotărârea din 10 februarie 1983, pronunțată în cauza *Albert et Le Compte c. Belgiei*, prin hotărârea din 22 noiembrie 1995 pronunțată în cauza *Bryan c. Marii Britanii*, prin hotărârea din 20 mai 1998 pronunțată în cauza *Gautrin și alții c. Franței*, prin hotărârea din 16 decembrie 2008 pronunțată în cauza *Frankowicz c. Poloniei*, și prin hotărârea din 29 octombrie 2009 pronunțată în cauza *Chaudet c. Franței*.

În această ordine de idei, Curtea a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 49 alin.

2 din Legea nr. 317/2004, hotărârile secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară se pot ataca cu recurs, în termen de 15 zile de la comunicare, la Completul de 9 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, acestea fiind în deplină concordanță și cu prevederile constituționale ale art. 134 alin. 3, potrivit cărora hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii în materie disciplinară pot fi atacate la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Așadar, avându-se în vedere, pe de o parte, rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii de "instanță de judecată [...] în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor", iar pe de altă parte, dispozițiile Legii nr. 317/2004 care prevăd o cale de atac la instanța de judecată împotriva hotărârilor secțiilor Consiliului Superior al Magistraturii prin care s-a soluționat acțiunea disciplinară, nu se poate susține că prevederile art. 44 alin. 1 din aceeași lege încalcă accesul liber la justiție sau dreptul la un proces echitabil, consacrate prin art. 21 din Constituție și prin art. 10 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 6 par.1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În final, Curtea a observat că reglementări similare privind competența de soluționare a abaterilor disciplinare se regăsesc în ceea ce îi privește pe avocați (potrivit art. 71 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat, anchetarea abaterii și exercitarea acțiunii disciplinare sunt de competența consiliului baroului, iar potrivit art. 72, în cadrul fiecărui barou se organizează și funcționează o comisie de disciplină care judecă, în primă instanță și în complet de 3 membri, abaterile disciplinare săvârșite de avocații din acel barou, iar recursul declarat împotriva deciziei disciplinare a Comisiei centrale

de disciplină, ca instanță de fond, este judecat de Consiliul Uniunii Naționale a Barourilor din România constituit ca instanță disciplinară în plenul său, în afară de persoana implicată în cauză), pe executorii judecătorești (potrivit art. 45 din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, acțiunea disciplinară se exercită de ministrul justiției sau de Colegiul director al Camerei executorilor judecătorești și se judecă de Consiliul de disciplină al acesteia, format din 3 membri aleși de adunarea generală a Camerei executorilor judecătorești, pe o perioadă de 3 ani, iar împotriva hotărârii Consiliului de disciplină al Camerei executorilor judecătorești părțile pot face contestație la Comisia superioară de disciplină a Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, care judecă în complet de 5 membri) sau pe notarii publici (potrivit art.40 din Legea notarilor publici și a activității notariale nr. 36/1995, acțiunea disciplinară se exercită de Colegiul director și se judecă de Consiliul de disciplină, iar împotriva hotărârii acestuia părțile pot face contestație la Consiliul uniunii, în termen de 10 zile de la comunicare; hotărârea Consiliului uniunii poate fi atacată la instanța judecătorească competentă, civilă sau de contencios administrativ, după caz).

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d și al art. 147 alin. 4 din Constituție, precum și al art. 1-3, al art. 11 alin. 1 lit. a, d și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 44 alin. 1 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, excepție ridicată de Gabriel Salontai în Dosarul nr. 3213/1/2009 al Înaltei Curți de Casație și Justiție - Completul de 9 judecători. Definitivă și general obligatorie.

(Decizia nr. 1449 din 4 noiembrie 2010 a Curții Constituționale, publicată în M.Of. nr. 6 din 04.01.2011)